KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 21 päivänä kesäkuuta 2005,

lintuinfluenssaa siipikarjassa ja luonnonvaraisissa linnuissa koskevien tarkastusohjelmien täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa

(tiedoksiannettu numerolla K(2005) 1827)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2005/464/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon tietyistä eläinlääkintäalan kustannuksista 26 päivänä kesäkuuta 1990 tehdyn neuvoston päätöksen 90/424/ETY ([1]) ja erityisesti sen 20 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Päätöksessä 90/424/ETY säädetään yhteisön rahoitusosuudesta yhteisön eläinlääkintäalan lainsäädännön kehittämiseksi ja eläinlääketieteellisen koulutuksen järjestämiseksi tarvittaviin teknisiin ja tieteellisiin toimiin.

(2) Eläinten terveyttä ja hyvinvointia käsittelevä tiedekomitea suositteli 27 päivänä kesäkuuta 2000 antamassaan lausunnossa, että siipikarjaa ja luonnonvaraisia lintuja tutkittaisiin lintuinfluenssan havaitsemiseksi ja että erityisesti määriteltäisiin lintuinfluenssaviruksen H5- ja H7-alatyyppien levinneisyys.

(3) Yhteisön toimenpiteistä avian-influenssan torjumiseksi 19 päivänä toukokuuta 1992 annetussa neuvoston direktiivissä 92/40/ETY ([2]) määritellään torjuntatoimenpiteet, jotka on toteutettava silloin, kun siipikarjassa esiintyy lintuinfluenssaa. Direktiivissä ei säädetä säännöllisistä selvityksistä tämän siipikarjassa ja luonnonvaraisissa linnuissa esiintyvän edellä mainitun taudin osalta.

(4) Komission päätöksissä 2002/649/EY ([3]) ja 2004/111/EY ([4]) säädetään, että jäsenvaltioiden on toimitettava lintuinfluenssaa koskevat valvontaohjelmansa komission hyväksyttäviksi.

(5) Komission päätöksissä 2002/673/EY ([5]) ja 2004/630/EY ([6]) hyväksyttiin siipikarjaa ja luonnonvaraisia lintuja koskevat lintuinfluenssan tutkimusohjelmat, joita jäsenvaltiot toteuttavat ohjelmissa määriteltyjen jaksojen aikana.

(6) Näiden tutkimusten aikana on todettu, että useissa jäsenvaltioissa esiintyy erilaisia lintuinfluenssaviruksen H5- ja H7-alatyyppejä. Vaikka lintuinfluenssavirusten esiintyvyys on tällä hetkellä melko vähäistä, valvonnan jatkaminen ja tehostaminen on tärkeää, jotta matalapatogeenisten lintuinfluenssavirusten epidemiologiaa voitaisiin paremmin ymmärtää ja jotta voitaisiin ennaltaehkäistä tilanteet, joissa virusten esiintyminen siipikarjassa jää huomaamatta. Jäsenvaltioissa suoritetusta seurannasta saadut tulokset ovat osoittautuneet erittäin hyödyllisiksi niiden lintuinfluenssaviruksen alatyyppien seurannan osalta, jotka voivat olla vaarallisia, jos ne muuntuvat virulentimpaan muotoon. Saavutetut tulokset ja yhteisön tämänhetkinen tautitilanne huomioon ottaen yhteisön rahoitusosuuden kokonaismäärää on syytä lisätä, jotta tehostettu seuranta voidaan taata.

(7) Jäsenvaltioiden on toimitettava lintuinfluenssaa koskevat tutkimusohjelmansa komission hyväksyttäväksi, jotta niille voidaan myöntää yhteisön rahoitustukea.

([1]) EYVL L 224, 18.8.1990, s. 19. Päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/99/EY (EUVL L 325, 12.12.2003, s. 31).

([2]) EYVL L 167, 22.6.1992, s. 1. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 806/2003 (EUVL L 122, 16.5.2003, s. 1).

([3]) EYVL L 213, 9.8.2002, s. 38.

([4]) EUVL L 32, 5.2.2004, s. 20. Päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2004/615/EY (EUVL L 278, 27.8.2004, s. 59).

([5]) EYVL L 228, 24.8.2002, s. 27. Päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2003/21/EY (EUVL L 8, 14.1.2003, s. 37).

([6]) EUVL L 287, 8.9.2004, s. 7. Päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2004/679/EY (EUVL L 310, 7.10.2004, s. 75).

(8) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevän pysyvän komitean lausunnon mukaiset,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Jäsenvaltioiden on 30 päivään kesäkuuta 2005 mennessä toimitettava komission hyväksyttäväksi ohjelmat siipikarjassa ja luonnonvaraisissa linnuissa esiintyvää lintuinfluenssaa koskevien tutkimusten täytäntöönpanosta liitteessä esitettyjen vaatimusten mukaisesti.

2 artikla

Yhteisön rahoitusosuus 1 artiklassa säädettyihin toimenpiteisiin on 50 prosenttia jäsenvaltiolle aiheutuneista kustannuksista ja enintään yhteensä 1 200 000 euroa kaikkien jäsenvaltioiden osalta.

3 artikla

Korvattavien testauskustannusten enimmäismäärät ovat seuraavat

a) ELISA-testi: 1 euro testiä kohti;

b) agal gel -immunodiffuusiokoe: 0,6 euroa testiä kohti;

c) H5/H7-alatyyppien HI-testi: 4 euroa testiä kohti;

d) viruseristystesti: 30 euroa testiä kohti.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 21 päivänä kesäkuuta 2005.

Komission puolesta
Markos KYPRIANOU
Komission jäsen

LIITE

Jäsenvaltioissa vuosina 2005 ja 2006 toteutettavat lintuinfluenssaa siipikarjassa ja luonnonvaraisissa linnuissa koskevat valvontaohjelmat

A. TAVOITTEET

1. Arvioidaan lintuinfluenssaviruksen alatyyppien H5 ja H7 aiheuttamien tartuntojen levinneisyys eri siipikarjalajeissa siten, että toistetaan kohdistetummin jo aikaisemmin suoritetut seulontatestit, joista säädetään päätöksessä 2004/111/EY ja 2004/630/EY.

2. Valvotaan edelleen lintuinfluenssan esiintymistä luonnonvaraisissa linnuissa vapaaehtoiselta pohjalta. Tällaisen valvonnan avulla olisi tuotettava ennakkovaroitusjärjestelmää varten arvokasta tietoa kannoista, jotka saattavat siirtyä luonnonvaraisista linnuista siipikarjaan.

3. Hankitaan tietoa luonnonvaraisista eläimistä kotieläinten terveydelle aiheutuvista uhista.

4. Edistetään ihmis- ja eläinlääkintäalan influenssavalvontaverkkojen yhteenliittämistä ja integroimista.

B. SIIPIKARJAA KOSKEVIEN TUTKIMUSTEN YLEISET VAATIMUKSET JA PERUSTEET

1. Näytteenoton on vaatimusten mukaisesti katettava kunkin siipikarjaluokan tuotantokausi. Monissa maissa teurastetaan esimerkiksi suuria määriä siipikarjaa (erityisesti kalkkunoita ja hanhia) joulun aikaan. Näytteenottoa ei jatketa 31. tammikuuta 2006 jälkeen.

2. Lopullisten tutkimustulosten jättöpäivä on 31. maaliskuuta 2006.

3. Näytteet on tutkittava jäsenvaltioiden kansallisissa lintuinfluenssaa tutkivissa laboratorioissa tai muissa toimivaltaisten viranomaisten hyväksymissä laboratorioissa, jotka ovat kansallisten laboratorioiden valvonnassa.

4. Kaikki tulokset (sekä serologiset että virologiset) on lähetettävä yhteisön vertailulaboratorioon vertailua varten. Hyvä tiedonkulku on varmistettava. Yhteisön vertailulaboratorio antaa teknistä tukea, ja sillä on laaja varasto diagnosointiin tarvittavia reagensseja. Yhdenmukaisuuden varmistamiseksi jäsenvaltioiden kansalliset laboratoriot toimittavat seurannassa käytettävät antigeenit yhteisön vertailulaboratoriolle.

5. Kaikki lintuinfluenssaviruksen isolaatit on toimitettava yhteisön vertailulaboratoriolle yhteisön lainsäädännön mukaisesti. H5- ja H7-alatyypin virukset on toimitettava viipymättä, ja niille on tehtävä direktiivin 92/40/ETY mukaiset yleiset tunnistamistestit (nukleotidien sekvenssianalyysi/IVPI). Lisäksi yhteisön vertailulaboratorio edellyttää, että sorsalinnuilta (anseriformes) kerätty H5- ja H7-alatyypin positiivinen seerumi toimitetaan ”sokkona”, jotta voitaisiin laatia arkisto testauksen jatkokehityksen helpottamiseksi.

6. Kaikki positiiviset tulokset on tutkittava jälkeenpäin tilalla, ja tutkimusten päätelmistä on raportoitava komissiolle ja yhteisön vertailulaboratoriolle.

7. Yhteisön vertailulaboratorion on toimitettava yhteisön vertailulaboratorioon lähetettävään aineistoon liitettävät erityispöytäkirjat ja raportointitaulukot tutkimustietojen keruuta varten. Mainituissa taulukoissa osoitetaan laboratoriotestauksessa käytetyt menetelmät. Toimitettuja taulukoita käytetään siten, että tulokset esitetään yhdessä asiakirjassa.

8. Serologista tutkimusta varten on otettava verinäytteet kaikilta siipikarjalajeilta, myös laidunkanaloissa kasvatetuilta lajeilta, ja tilaa kohden vähintään 5–10 linnulta (lukuun ottamatta ankkoja ja viiriäisiä), myös eri eläinsuojissa pidetyiltä linnuilta, jos tilalla on enemmän kuin yksi eläinsuoja.

9. Näytteitä on otettava koko jäsenvaltion alueelta siten, että niiden voidaan katsoa edustavan koko jäsenvaltiota, kun otetaan huomioon

a) niiden tilojen lukumäärä, joilta näytteet otetaan (lukuun ottamatta ankkoja, hanhia ja kalkkunoita); lukumäärä määritellään siten, että taataan vähintään yhden tartuntatilan toteaminen, jos tartuntatilojen yleisyys on vähintään 5 prosenttia 95 prosentin luottamusvälillä; (katso taulukko 1); ja

b) niiden lintujen lukumäärä, joista näytteet otetaan, määritellään kutakin tilaa kohden siten, että taataan 95 prosentin todennäköisyys todeta ainakin yksi positiivinen lintu, jos seropositiivisten lintujen esiintyvyys on 30 prosenttia tai enemmän.

10. Näytteenottoa suunniteltaessa on niin ikään otettava huomioon seuraavat näkökohdat:

a) Tuotantotyyppien ja niihin liittyvien erityisriskien osalta näytteenotto on kohdistettava laidunkanalatuotantoon ja siipikarjan pitämiseen ulkona; lisäksi siinä on tarkasteltava muita tekijöitä, kuten eri ikäisten kanojen pitämistä yhtäaikaisesti, pintaveden käyttöä, eläinten pitämistä suhteellisen pitkän eliniän ajan ja useamman kuin yhden lajin pitämistä tilalla tai muita asiaan vaikuttavia tekijöitä.

b) Niiden kalkkuna-, ankka- ja hanhitilojen lukumäärä, joilta näytteet otetaan, määritellään siten, että taataan vähintään yhden tartuntatilan toteaminen, jos tartuntatilojen yleisyys on vähintään 5 prosenttia 99 prosentin luottamusvälillä (katso taulukko 2).

c) Jos jäsenvaltiossa on merkittävä määrä sileälastaisia lintuja ja viiriäisiä tuottavia tiloja, nämä tilat on otettava ohjelmaan mukaan. Viiriäisten osalta näytteitä otetaan vain täysikasvuisista (tai munivista) siitoslinnuista.

d) Näytteenotto on tehtävä tuotantokauden aikana. Näytteenotto voidaan kuitenkin tarvittaessa paikallisesti sovittaa määrättyihin kausiin, joina muiden isäntäsiipikarjojen esiintyminen tilalla saattaisi muodostua suuremmaksi riskiksi taudin alkamiselle.

e) Jäsenvaltiot, joiden on komission päätöksen 94/327/EY [1] mukaisesti otettava näytteitä Newcastlen taudin toteamiseksi ja voidakseen säilyttää asemansa maana, jossa Newcastlen tautia vastaan ei rokoteta, voivat käyttää mainittuja jalostusparvista otettuja näytteitä H5/H7-virusten vasta-aineiden valvonnassa.

Taulukko 1

Niiden tilojen lukumäärä, joilta näytteet otetaan kunkin siipikarjaluokan osalta erikseen (lukuun ottamatta kalkkuna-, ankka- ja hanhitiloja)

Tilojen määrä kunkin siipikarjaluokan osalta kussakin jäsenvaltiossa	Niiden tilojen lukumäärä, joilta näytteet on otettava
Enintään 34	Kaikki
35–50	35
51–80	42
81–250	53
> 250	60

Taulukko 2

Niiden kalkkuna-, ankka- ja hanhitilojen lukumäärä, joilta näytteet on otettava

Tilojen lukumäärä kussakin jäsenvaltiossa	Niiden tilojen lukumäärä, joilta näytteet on otettava
Enintään 46	Kaikki
47–60	47
61–100	59
101–350	80
> 350	90

[1] EYVL L 146, 11.6.1994, s. 17.

C. ERITYISVAATIMUKSET LINTUINFLUENSSAN H5- ja H7-ALATYYPIN TARTUNTOJEN HAVAITSEMISEKSI ANKOISSA, HANHISSA JA VIIRIÄISISSÄ

1. Verinäytteet serologista testausta varten on otettava mieluiten ulkona laitumella pidetyistä linnuista.

2. Kultakin valitulta tilalta on otettava 40–50 verinäytettä serologista testausta varten.

D. LUONNONVARAISTEN LINTUJEN LINTUINFLUENSSATUTKIMUS

Jäsenvaltioissa, joissa tutkimus koskee myös luonnonvaraisia lintuja, noudatetaan seuraavia ohjeita.

D.1. *Tutkimuksen suunnittelu ja täytäntöönpano*

1. Yhteydet lintujensuojelu- ja/tai havainnointilaitoksiin ja rengastusasemiin ovat tarpeen. Näytteenoton suorittavat tarvittaessa näiden ryhmien tai asemien henkilökunta tai metsästäjät.

2. Aikaisemmista tutkimuksista saadut kokemukset ovat osoittaneet, että viruksen isolaatiotaso on ollut äärimmäisen alhainen; tämän vuoksi näytteenotto olisi kohdistettava lintuihin, jotka muuttavat syksyn ja alkutalven aikana etelään.

D.2. *Näytteenottomenettely*

1. Virologista tutkimusta varten on otettava pyyhkäisynäytteet yhteissuolesta. Ensimmäisen vuoden linnut syksyllä ja isäntälajit, joiden alttius on suuri ja joilla on muita enemmän yhteyksiä siipikarjaan (esimerkiksi sinisorsat), tarjonnevat parhaat onnistumismahdollisuudet.

2. Näytteitä on otettava erilajisilta luonnonvaraisilta linnuilta. Näytteenotossa keskitytään vesilintuihin ja kahlaajiin.

3. Ansalla pyydetyistä, metsästetyistä ja tuoreeltaan kuolleena löydetyistä linnuista on otettava ulosteita sisältävät pyyhkäisynäytteet tai tuoreet, huolellisesti kerätyt ulosteet.

4. Saman lajin näytteet on mahdollista yhdistää enintään viiden näytteen joukoiksi. Erityistä huomiota on kiinnitettävä näytteiden varastointiin ja kuljetukseen. Jos näytteiden nopeaa, 48 tunnin kuluessa tapahtuvaa kuljetusta laboratorioon (kuljetuselatusaineessa, jonka lämpötila on + 4 °C) ei voida taata, näytteet on varastoitava ja kuljetettava tämän jälkeen kuivajäässä, jonka lämpötila on – 70 °C.

E. LABORATORIOTESTIT

Laboratoriokokeet on suoritettava direktiivin 92/40/ETY liitteessä III säädettyjen, avian-influenssan toteamista ja erotusdiagnoosia varten laadittujen diagnoosimenetelmien mukaisesti (mukaan lukien ankoista ja hanhista otetun seerumin tutkiminen hemagglutinaation inhibitiotestillä). Jäsenvaltioiden, jotka aikovat tehdä laboratoriotestejä, joista ei säädetä direktiivissä 92/40/ETY ja joita ei mainita OIE:n maaeläimille tarkoitettuja diagnostisia testejä ja rokotteita käsittelevässä käsikirjassa (ent. diagnostisten testien ja rokotteiden standardeja käsittelevä käsikirja), on toimitettava tarvittavat validointitiedot yhteisön vertailulaboratoriolle samanaikaisesti, kun ne toimittavat vastaavat ohjelmat komissiolle hyväksymistä varten. Kaikille positiivisille serologisille löydöksille on tehtävä kansallisissa lintuinfluenssaa tutkivissa laboratorioissa hemagglutinaation inhibitiotesti käyttäen annettuja, yhteisön vertailulaboratorion toimittamia kantoja:

H5 a) Alkutestissä käytettävä kanta: Duck/Denmark/64650/03 (H5N7)

b) Kaikki positiiviset näytteet on testattava kannalla Ostrich/Denmark/72420/96 (H5N2) ristiinreagoivan N7-vasta-aineen eliminoimiseksi.

H7 a) Alkutestissä käytettävä kanta: Turkey/England/647/77 (H7N7)

b) Kaikki positiiviset näytteet on testattava kannalla African Starling/983/79 (H7N1) ristiinreagoivan N7-vasta-aineen eliminoimiseksi.